

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

Co.
's-Gravenhage, 31 december 1960

No. *pp* 576.883

Bijl. : 1. (9 blz.)

Betr. : Niet-extremistische
groeperingen.

Ten vervolge op mijn schrijven dd. 31 december 1959 no. 520.472 betreffende het in hoofde genoemde onderwerp doe ik U hierbij toekomen een aantal wijzigingen en aanvullingen van het daarin behandelde.

Deze zijn merendeels gesteld op afzonderlijke losse bladen, met het oog op het voegen in de U reeds toegezonden overzichten.

Enkele kleine veranderingen volgen hieronder.

Algemene Nederlandse Vredesactie (ANVA)

Als woonplaats van de voorzitter Mr. staat vermeld: . Dit moet zijn: .

Doopsgezinde Vredesgroep

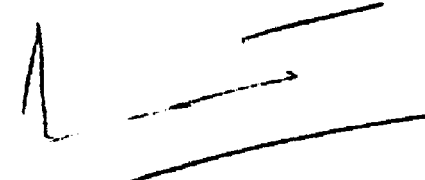
Het bestuur bestond in 1960 uit:

Onafhankelijke Vredesliga

Deze heet thans "Stichting Onafhankelijke Vredesliga". Bekend werd voorts dat te Emmen een afdeling werd opgericht.

Als nieuwe groepering is voorts opgenomen: "Socialistische Jeugd van Nederland (SJ)", waarvan een overzicht bij dit schrijven is gevoegd.

HET HOOFD VAN DE DIENST

Mr. J.S. Sinnighe Damsté

Aan: Alle Politieverbindingen

"De Derde Weg"

In het voorgaande overzicht (zie blz. 4) werd reeds opgemerkt dat de vredesbeweging "De Derde Weg" een steeds verder gaande teruggang te zien gaf.

Dit leidde ertoe dat in de op 12 maart 1960 gehouden algemene vergadering een nieuw hoofdbestuur werd gekozen, waarvan de tot het dagelijkse bestuur behorende leden allen wonen in de provincie Groningen.

Men meende nl. dat de mogelijkheid voor een nieuw en versterkt optreden van "De Derde Weg" in Groningen het grootst was. Deze mening was gegrond op de tamelijk grote aanhang aldaar en het bestaan van een werkgroep, die samenwerkt met andere vredesorganisaties. Gehoopt werd dat een dergelijke samenwerking ook elders tot stand zou kunnen worden gebracht.

Het hoofdbestuur bestaat thans uit de volgende personen:

Deze bestuurswijziging is vermoedelijk niet uitsluitend het gevolg geweest van de onbevredigende toestand waarin "De Derde Weg" zich bevond.

Reeds geruime tijd zou er nl. een controverse in het hoofdbestuur bestaan en wel over de al of niet wenselijkheid van individuele medewerking van hoofdbestuurleden aan communistisch geïnspireerde vredesacties. Zo was de secretaris reeds op 30 januari 1960 afgetreden, omdat enkele van die leden, waaronder , niet wilden beloven zich te zullen onthouden van medewerking

indien het hoofdbestuur daartegen bezwaar zou maken.

De meerderheid van bestuur en leden wil nl. vermijden om - ook al zou men het doel van een communistisch geïnspireerde actie kunnen onderschrijven - vereenzelvigd te worden met de kringen, waaruit deze voortkomt.

Het lijkt aannemelijk dat aan het besluit tot het formeren van de nieuwe leiding mede ten grondslag heeft gelegen de wens om te voorkomen dat deze controverse zou leiden tot een splitsing.

Vermoedelijk zal, vooral nu geen bestuursfunctie meer bekleedt, de "samenwerkingskwestie" niet meer aan de orde behoeven te komen.

Orgaan "de 3de Weg"

Redactie:

De oplage van dit blad liep inmiddels nog verder terug en bedraagt nog slechts 1000 exemplaren.

"Kerk en Vrede"

In kringen van "Kerk en Vrede" zowel als van de "Pleingroep" is men meer en meer tot de overtuiging gekomen dat de Christelijke Kerken zich tezamen moeten bezighouden met de verantwoordelijkheid van alle Christenen t.a.v. de spanningen in de wereld, de daaruit voortvloeiende koude oorlog en de afwezigheid van een werkelijke vrede.

Gezamenlijk hoopt men een positief standpunt te kunnen vinden t.a.v. het communisme.

Deze opvatting heeft geleid tot enkele samenkomsten van "Pleingroep"- en "Kerk en Vrede"-leden. ("Pleingroep") is in augustus 1960 toegetreden tot het hoofdbestuur van "Kerk en Vrede".

Daarin is als nieuw lid tevens opgenomen

Stichting Anti-Atoombom-Actie (AAA)

De indruk is verkregen dat de Stichting er niet in is geslaagd in brede kringen blijvende belangstelling voor haar streven te wekken en dat haar activiteit zich in dalende lijn beweegt.

De beraamde, in 1960 hier te lande door de AAA - in het kader van een internationale actie - te voeren "Rode Kruis actie" is thans definitief van de baan. Dit is vermoedelijk een gevolg van het feit dat de AAA niet tot overeenstemming is kunnen komen met andere pacifistische organisaties waarmee zou worden samengewerkt.

In december 1960 protesteerde de Stichting tegen het beschikbaar stellen van het grondgebied voor de opslag van atoomwapenen.

Europese Federatie tegen Kernbewapening

In maart 1960 werd het bestuur als volgt samengesteld:

In juli daarop droeg het voorzitterschap van de Federatie tijdelijk over aan de vice-voorzitter. Naar verluidt hield dit verband met in de Federatie gerezen bezwaren tegen het door , zij het niet in zijn functie van voorzitter van de Europese Federatie, beleggen van bijeenkomsten met figuren uit de Wereldvredeesraad en van achter het IJzeren Gordijn.

Blijkens "The Observer" van 26 juni 1960 waren op een dezer bijeenkomsten o.m. aanwezig de Sowjet-auteur en professor , (beiden lid van de WVR), een Russisch geofysicus en de secretaris van de Bond van Joegoslavische Communisten.

Onderwerp van bespreking was: ontwapening, met de nadruk op kernontwapening.

Aangenomen mag worden dat de bijeenkomsten niet de bedoeling hadden om te komen tot samenwerking met de Wereldvredeesraad.

Behoort bij schrijven no. 576.883

Vrijdenkersvereniging "De Vrije Gedachte"

Het bestuur was in 1959 als volgt samengesteld:

Socialistische Jeugd van Nederland (SJ)

Voorgeschiedenis

In juli 1959 vatten enkele jongeren uit de PSP het voornemen op tot het oprichten van een PSP-jongeren-groep. Dit plan had geen verdere voortgang, aangezien het blijkbaar niet de goedkeuring wegdroeg van het PSP-hoofdbestuur.

Ongeveer tezelfder tijd werd opgericht de "Actie-Groep Socialistische Jongeren" (AGSJ), waartoe het initiatief afkomstig was uit de Zaanstreek.

Een eind november van dat jaar door deze groep te Lage Vuursche gehouden congres besloot tot het vormen van de "Actiegroep tot oprichting der Onafhankelijke Socialistische Jongeren Organisatie" (zich ook wel noemende "Actiegroep OSJO").

Deze kreeg o.m. tot taak het formuleren van doel en beginselen, het samenstellen van statuten en het onderzoeken van de mogelijkheden van eventuele samenwerking met anderen.

Oprichting

Na een geruime tijd van voorbereiding had op 7 en 8 mei 1960 te Amsterdam het oprichtingscongres plaats van de nieuwe jongerenorganisatie, die de naam kreeg "Socialistische Jeugd van Nederland" (SJ).

Beginselprogramma

1. De SJ wijst het kapitalistische systeem, dat gebaseerd is op het privébezit van de productiemiddelen en de privétoeëigening van de winst af. Dit systeem heeft een remmende invloed op zo groot mogelijke ontwikkeling van de welvaart, daar het een volledige toepassing van de nieuwe technische ontdekkingen in de weg staat.

De ongeordende productiewijze is gekenmerkt door een economische golfbeweging. Dit heeft tot gevolg een verspilling van productie en productiekrachten. Bovendien brengt het een tendens van oorlogsgevaar met zich mee.

2. De SJ staat een socialistische samenleving voor. De productie zal daarin planmatig geschieden door middel van de socialisatie van de voornaamste productiemiddelen. Een volledig doorgevoerde democra-

tie, ook op economisch gebied, zal ieders belangen waarborgen.

3. Het socialisme is slechts bereikbaar door in eerste instantie een beroep te doen op een georganiseerde arbeidersklasse. Dit kan slechts geschieden door een klassenstrijd tegen de bezitters van de productiemiddelen, die hun machtspositie niet vrijwillig zullen afstaan.

Ook andere maatschappelijke groepen van de maatschappij kunnen voor de strijd voor het socialisme gewonnen worden.

4. Het imperialisme, politiek, militair en economisch, maakt nog steeds grote delen van de wereld ondergeschikt aan westerse kapitalistische belangen. De zogenaamde "onderontwikkelde gebieden" kunnen in een ondergeschikte positie niet werkelijk geholpen worden. Hulp aan deze gebieden moet gericht zijn op de ontwikkeling van een eigen industrieel productie-apparaat. Voorwaarde voor onbaatzuchtige hulp is het verdwijnen van het imperialisme. Dit betekent, dat de strijd gevoerd moet worden tegen de bron van het imperialisme, nl. het kapitalisme, mede door het onvoorwaardelijk steunen van de politieke en sociale vrijheidseisen van deze volken.

5. De huidige verdeling van de wereld in "militaire"-machtsblokken ziet de SJ als een gevaar voor de vooruitgang der mensheid. De SJ juicht elke poging tot vermindering der internationale spanning toe.

6. De SJ is voorstandster van een algehele afschaffing der bewapening. Zij ziet de afschaffing der atoombewapening als eerste stap tot het bereiken van dit doel en steunt alle pogingen, die aangewend worden om de bevolking te wijzen op de algehele vernietigingskracht der moderne bewapening.

Bovendien bestaat er gevaar, dat het militaire apparaat wordt gebruikt tegen progressieve bewegingen in het eigen land.

7. De SJ keert zich tegen het militarisme, dat een reactionaire kracht is in de samenleving. Het opvoeden van jonge mensen in een oorlogszuchtige sfeer, verzwakt de strijd voor de vrede.

8. De SJ ziet het "rassenvraagstuk" als een "klassenvraagstuk". De SJ verwerpt elke vorm van rassendiscriminatie, en is solidair met de verdrukten in hun sociale en politieke strijd.

9. Het zogenaamde zuilensysteem in Nederland ziet de SJ als een middel om de arbeidersklasse verdeeld te houden, terwijl het een verstarring van ons volksleven ten gevolge heeft. Zij streeft daarom naar

een doorbreken van deze verhoudingen.

Uit een door de voorzitter van de nieuwe organisatie op dit beginselprogramma gegeven toelichting blijkt dat SJ bestaat uit jongeren van verschillende socialistische partijen en jonge socialisten, die zich (nog) niet bij een partij hebben aangesloten en dat SJ hoopt een bijdrage te leveren tot het herstellen van de socialistische eenheid in Nederland.

Onder de leden bevinden zich figuren uit de PvdA, de PSP en de SWP.

Bestuur

Het bestuur werd als volgt samengesteld:

Orgaan

Het uit te geven orgaan kreeg de naam: "Voorwaarts". De bedoeling is dit minstens één maal per twee maanden te doen verschijnen.

Communistische reactie op de oprichting van SJ

In De Waarheid (Haagse editie) van 4 juni 1960 trok vice-voorzitter van het ANJV, heftig van leer tegen de nieuwe jeugdorganisatie.

Het beginselprogramma kwalificeerde hij als in hoofdzaak anti-communistisch, de initiatiefnemers als: het samenraapsel van scheurmakers en splintergroepjes.

Hoewel in het 2 kolommenlange artikel beweert dat SJ kennelijk bang is voor de aantrekkingskracht van het ANJV op de jongeren, valt niet aan de indruk te ontkomen dat hij zelf bevreesd is voor een mogelijke aantrekkingskracht van SJ.

Hij besluit zijn artikel dan ook met de waarschuwing aan de jon-

geren zich niet vuil te maken aan vieze vette walm.

Activiteiten

Van de activiteiten van SJ kunnen worden vermeld:

1. Het plakken van biljetten met de leuze: "Geen troepen naar Nieuw-Guinea" (te Amsterdam).
2. Een week-end-bijeenkomst (op een eilandje in de Westeinder plas) waar een jonge Franse dienstweigeraar als spreker optrad.
3. Een openbare bijeenkomst te Amsterdam, waar een Ambonnees (aanhanger van Soekarno) sprak over "De verhouding Nederland-Indonesië-Nieuw-Guinea".

Afdelingen

Tot nu toe bestaan afdelingen van SJ te Amsterdam en Rotterdam. In Haarlem wordt de oprichting van een afdeling voorbereid.